

Lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan kotikunnan korvaus vuonna 2025

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 38 §:n 3 momentin mukaan kunta, joka on lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla sijoitetun esi- tai perusopetusta saavan oppilaan kotikunta opetuksen aikana, on velvollinen maksamaan opetusta järjestävälle kunnalle tai muulle perusopetuslaissa tarkoitettulle opetuksen järjestäjälle oppilaan esi- tai perusopetuksesta aiheutuneita kustannuksia (kuluja) vastaavan korvauksen.

Korvauksen maksuvelvollisuus perustuu lakiin, eikä erillisiä kuntien välisiä sopimuksia tarvita.

Laskutusoikeus koskee vain lastensuojelulain 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla toiseen kuntaan sijoitettua lasta, ei ketä tahansa muun kuin oman kotikuntansa järjestämässä esi- tai perusopetuksessa olevaa oppilasta.

Kotikunnalta laskutettava korvaus muodostuu oppilaan opetuksesta aiheutuvien kulujen ja oppilaasta opetuksen järjestäjälle mahdollisesti maksettavien tulojen erotuksena.

Opetuksen järjestäjällä on oikeus laskuttaa oppilaan esi- tai perusopetuksesta aiheutuvat kulut sijoitetun oppilaan kotikunnalta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Kulujen tulee olla välittömiä, välttämättömiä ja perusteltuja opetuksen ja siihen liittyvän tuen järjestämiseksi nimenomaisesti sijoitetun oppilaan kannalta. Laskusta tai sen liitteestä tulee ilmetä korvauksen laskentaperusteet.

Perusopetuslain 8 a luvussa säädetään aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Sijoitetun oppilaan aamu- ja iltapäivätoiminnasta aiheutuneet kustannukset eivät kuulu laskutusoikeuden piiriin.

Kotikunnan korvausta laskettaessa otetaan vähennyksenä huomioon oppilaan osuus opetuksen järjestäjälle maksettavasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 38 §:n 4 momentissa tarkoitettua rahoituksesta. Tulot vähennetään varainhoitovuoden tasossa.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain perusteella maksettava pidennetyn oppivelvollisuuden, koulukotiopetuksen ja joustavan perusopetuksen oppilaan rahoitus vähennetään vuoden 2025 kuluista varainhoitovuoden 20.9. oppilastiedon (**20.9.2025**) perusteella.

Sijoitettujen oppilaiden oikeus esi- ja perusopetukseen

Oikeus saada perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta kuuluu yhtäläisesti myös huostaan otetuille ja kodin ulkopuolelle sijoitetuille oppivelvollisuusikäisille lapsille ja nuorille. Lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden esi- ja perusopetuksen järjestäminen on yksi kunnan järjestämisvastuulla olevista tehtävistä.

Perusopetuslain (628/1998) 4 §:n mukaan kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville 26 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Lisäksi kunta on velvollinen järjestämään oppivelvollisuuden alkamisvuonna esiopetusta oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille ja niille lapsille, jotka perusopetuslain 27 §:n mukaisesti aloittavat perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin.

Kunnan velvollisuus järjestää perusopetusta lakkaa oppilaan päättäessä perusopetuksen suorittamisen siten kuin perusopetuslain 26 §:n 1 momentissa säädetään. Perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta.

Kunta on velvollinen osoittamaan sijoitetuille oppilaille perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaisen lähikoulun yhdenvertaisin perustein kunnassa asuvien muiden lasten ja nuorten kanssa.

Kuntien lisäksi perusopetuslaissa tarkoitettua opetusta voivat järjestää valtioneuvoston myöntämän luvan perusteella myös rekisteröidyt yhteisöt ja säätiöt sekä opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä valtio. Lastensuojelulaitoksilla ei yleensä ole valtioneuvoston myöntämää lupaa perusopetuslain mukaisen opetuksen järjestämiseen. Kunta ei voi toteuttaa opetuksen järjestämisvelvollisuuttaan hankkimalla opetuksen lastensuojelulaitokselta, jolla ei ole perusopetuslain mukaista opetuksen järjestämislupaa.

Lastensuojelun vuoksi sijoitetun oppilaan korvauksen laskenta

Kotikunnalta laskutettava korvaus muodostuu oppilaan esi- tai perusopetuksesta aiheutuvien kulujen ja oppilaasta opetuksen järjestäjälle mahdollisesti maksettavien tulojen erotuksena.

Korvausta varten tulee laskea oppilaan käymän koulun oppilaskohtaiset keskimääräiset kulut yhtä työpäivää kohden.

Kulut eriytetään oppilaan koululle kunnan talousarviorakenteen ja kustannusseurantamenettelyn mukaisesti. Mikäli oppilaan koulu vaihtuu vuoden aikana (esim. siirtyminen 6. luokalta 7. luokalle), lasketaan kulut erikseen kullekin koululle.

Työpäiväksi lasketaan ne oppilaan työpäivät, joina oppilaalle on annettu opetusta. Näitä ovat päivät, joina oppilas on ollut virallisesti koulun oppilaana ja opetuksen järjestäjä on varautunut järjestämään oppilaalle opetusta. Perusopetuslain 23 §:n mukaan perusopetuksen lukuvuodessa on 190 työpäivää.

Varainhoitovuoden 2025 laskutuksessa oppilaasta aiheutuvien kulujen laskentaperusteena käytetään vuoden 2024 tilinpäätöstietoja. Kustannustason muutoksena otetaan huomioon peruspalvelujen hintaindeksin mukainen muutos. **Muutettaessa vuoden 2024 kuluja vuoden 2025 tasoon indeksikorotuksena käytetään + 2,5 % prosenttia.**

Korvauksen perusteena käytettävät kulut

Korvaukseen sisällytettäviä toimintakuluja ovat kaikki opetuksen ja tukipalveluiden järjestämisen kuluerät - henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat, avustukset, toimitilakustannukset (voivat olla sisäisiä tai ulkoisia vuokria) sekä muut toimintakulut. Yhteiset kulut jaetaan koulun kuluiksi pääsääntöisesti oppilasmäärien tai tilaneliöiden suhteessa.

Toimintakuluissa otetaan huomioon kouluun kohdistuneet sellaiset investointikulut, joiden kokonaiskulut alittavat valtioneuvoston perustamishankkeille vahvistaman vähimmäismäärän 400 000 euroa (ns. pienet hankkeet).

Korvauksen perusteena käytettäviin kuluihin ei sisällytetä kotikuntakorvausmenoja eikä kunnille tai muille opetuksen järjestäjille perusopetuksen järjestämisestä aiheutuneita korvauksia.

Laskusta tai sen liitteestä tulee selkeästi ilmetä kulujen laskentaperusteet.

Aiheuttamisperiaatteen mukainen kulujen laskenta

Tyypillisimpiä aiheuttamisperiaatteen mukaisesti laskutettavia kuluja ovat oppilaan perusopetuslain 31 §:ssä tarkoitetusta opetukseen osallistumisen edellyttämästä henkilökohtaisesta koulunkäyntiavustajasta ja perusopetuslain 32 §:ssä tarkoitetusta koulukuljetuksesta aiheutuneet kulut.

Kulujen tulee olla välittömiä, välttämättömiä ja perusteltuja oppilaan perusopetuslain mukaisen opetuksen ja siihen liittyvän tuen järjestämiseksi nimenomaisesti sijoitetun oppilaan kannalta, eikä oppilaan kotikunnalta voida laskuttaa sitä osaa kuluista, jota vastaava toiminta suunnataan muihin tarkoituksiin, esimerkiksi muille oppilaille. Kuluja ei saa sisällyttää korvaukseen useaan kertaan.

Mikäli koulunkäyntiavustajan tehtäviin kuuluu myös muiden oppilaiden avustaminen, kulut voidaan laskuttaa siinä suhteessa kuin avustajapalveluja on annettu juuri ko. oppilaalle.

Oppilaan koulukuljetukset voidaan laskuttaa aiheuttamisperiaatteen mukaisesti niiltä osin, kun koulukuljetus joudutaan erikseen järjestämään nimenomaisesti sijoitettua oppilasta varten.

Mikäli kotikunnan ulkopuolelle sijoitetun lapsen tai nuoren tarve sitä edellyttää, tulee opetus järjestää tarkoituksenmukaisesti, esimerkiksi pienryhmässä. Tällöin kotikunnalta laskutettava korvaus voidaan perustaa pienryhmän keskimääräistä korkeampiin todellisiin kuluihin.

Laskusta tai sen liitteestä tulee selkeästi ilmetä aiheuttamisperiaatteella laskutettujen kulujen laskenta- ja erittelyperusteet.

Korvauksesta vähennettävät tulot

Sijoitetun oppilaan kotikunnan korvausta varainhoitovuodelle 2025 laskettaessa tulee ottaa vähennyksenä huomioon oppilaan osuus opetuksen järjestäjälle maksettavasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 38 §:n 4 momentin mukaisesta rahoituksesta.

1. Kotikuntakorvaus

Kotikuntakorvaus vähennetään vuoden 2025 kuluista, mikäli lastensuojelulain perusteella sijoitettu oppilas on opetuksen järjestäjän oppilaana **15.12.2025**.

Kotikuntakorvauskysely esi- ja perusopetuksen oppilastiedoista toteutetaan Opetushallituksen ylläpitämän KOSKI-tietovarannon kautta.

Vähennystä laskettaessa otetaan huomioon varainhoitovuodelle 2025 päätetty kotikuntakorvauksen perusosa ja oppilaan ikä 15.12.2025.

Kotikuntakorvauksen perusosa vuonna 2025 on **8.334,51** euroa. Kotikuntakorvauksen perusosa on kaikille kunnille sama.

Kotikuntakorvaus on porrastettu oppilaan iän perusteella seuraavasti:

Ikäryhmä	Kerroin	Perusosa	Yhteensä
6-vuotiaat	0,61	8.334,51 €	5.084,05 €
7-12-vuotiaat	1,00	8.334,51 €	8.334,51 €
13-16-vuotiaat	1,60	8.334,51 €	13.335,22 €

Kotikuntakorvaus myönnetään aina koko vuodeksi. Kotikuntakorvausta ei koskaan jaeta osiin.

2. Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan lisärahoitus

Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaan lisärahoitus vähennetään vuoden 2025 kuluista varainhoitovuoden 20.9. oppilastiedon perusteella. Rahoitus vähennetään, mikäli lastensuojelulain nojalla sijoitettu oppilas on opetuksen järjestäjän pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaana **20.9.2025**.

Rahoituksen laskennassa käytetään Opetushallituksen ylläpitämästä KOSKI-tietovarannosta poimittuja oppilasmääriä.

Vuonna 2025 vaikeimmin vammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus (kunnille) on **38.145,40 €** ja muiden pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden lisärahoitus **23.800,81 €** oppilasta kohden. (Lähde: www.oph.fi: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus - Yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2025)

3. Koulukotikorotus

Koulukotikorotus myönnetään yksityiselle opetuksen järjestäjälle, jonka opetuksen järjestämisluvan mukaisena erityisenä koulutustehtävänä on koulukotiopetuksen järjestäminen.

Koulukotiopetuksen koulukotikorotus vähennetään vuoden 2025 kuluista varainhoitovuoden 20.9. oppilastiedon perusteella. Rahoitus vähennetään, mikäli lastensuojelulain nojalla sijoitettu oppilas on opetuksen järjestäjän koulukotiopetuksen oppilaana **20.9.2025**.

Rahoituksen laskennassa käytetään Opetushallituksen ylläpitämästä KOSKI-tietovarannosta poimittuja oppilasmääriä.

Vuonna 2025 koulukotikorotus on **15.488,36 €** / oppilas.

(Lähde: www.oph.fi: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus - Yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2025)

4. Joustavan perusopetuksen lisärahoitus

Kunta voi järjestää kunnan päättämässä laajuudessa perusopetuksen 7.-9. vuosiluokan yhteydessä annettavaa joustavan perusopetuksen toimintaa.

Joustavan perusopetuksen lisärahoitus vähennetään vuoden 2025 kuluista varainhoitovuoden 20.9. oppilastiedon perusteella. Rahoitus vähennetään, mikäli lastensuojelulain nojalla sijoitettu oppilas on opetuksen järjestäjän joustavan perusopetuksen oppilaana **20.9.2025**.

Rahoituksen laskennassa käytetään Opetushallituksen ylläpitämästä KOSKI-tietovarannosta poimittuja oppilasmääriä.

Vuonna 2025 joustavan perusopetuksen rahoitus on **2.954,77 €** / oppilas.

(Lähde: www.oph.fi: Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitus - Yksikköhintojen ja rahoituksen määräytyminen vuonna 2025)

Laskutusajankohta

Kuntaliitto suosittaa, että laskutus suoritetaan jälkikäteislaskutuksena vuoden lopussa (12/2025) siten, että kulut voidaan kirjata oppilaan kotikunnassa sille tilikaudelle, jolloin opetuskin on annettu.

Sen estämättä, mitä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta koskevassa laissa on säädetty lastensuojelulain perusteella sijoitettujen oppilaiden kotikunnan maksaman korvauksen määräytymisestä, kunnat voivat keskenään tai muun opetuksen järjestäjän kanssa sopia kotikunnan maksamasta korvauksesta toisin, kuin laissa säädetään.

SUOMEN KUNTALIITTO

Susanna Huovinen
varatoimitusjohtaja

Minna Antila
juristi

Kuntaliiton asiantuntijat, jotka voivat kertoa lisää

Minna Antila

Juristi

Lakiyksikkö, Hallintojuristit

Vastuualueet

opetus- ja kulttuuritoimen lakiasiat

kuntalaki ja yleinen kunnallisoikeus

päätöksenteko ja muutoksenhaku

julkisuus ja tietosuoja

Mari Sjöström

Erityisasiantuntija

Hyvinvointi ja sivistys -yksikkö, Koulutuspoliittinen tiimi

Vastuualueet

perusopetus

koulukuljetukset

aamu- ja iltapäivätoiminta

koululaisten kerhotoiminta

Olli Riikonen

Erityisasiantuntija

Elinvoima ja talous -yksikkö, Kuntatalous

Vastuualueet

valtionosuusasiat

valtionavustusasiat

Page URL:

<https://www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2025/lastensuojelun-vuoksi-sijoitetun-oppilaan-kotikunnan-korvaus-vuonna-2025>